

Klager

Psykolog

NORSK
PSYKOLOG
FORENING

Oslo, 27.08.2019
FER-sak: 14/19K

FAGETISK KLAGESAK - KONKLUSJON

Klager:

Innklaget psykolog:

Norsk psykologforening (NPF), Fagetisk råd (FER) mottok klagen 15.02.19 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 26.08.19.

BAKGRUNN FOR KLAGEN:

Saken gjelder klage på at innklaget psykolog har involvert seg i en sak som gjelder helsetilstanden og skoletilbudet til klagers 10-årige barn. Innklaget er behandler for barnets far. Mor er klager i saken.

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer.

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.*

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Den fagetiske klageprosessen har som sitt viktigste formål å bidra til at den innklagede psykologen kan foreta en fagetisk refleksjon over de punktene som FER påpeker i psykologens arbeid og eventuelt endre sin praksis slik at denne er i overensstemmelse med EPNP. Det er ønskelig at denne prosessen kan vise at klager er respektert.

SAKSGANG:

- 15.02.19 FER mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem.
- 29.04.19 FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
- 30.04.19 Psykologen ble tilskrevet med anmodning om innen fire uker å redegjøre for klagen under henvisning til spesielle punkter i "Ethiske prinsipper for nordiske psykologer" (EPNP).
- 07.06.19 FER mottok redegjørelse fra psykologen.
- 12.06.19 Redegjørelsen ble sent til klager med anmodning om innen to uker å kommentere redegjørelsen.

01.07.19 FER mottok kommentar fra klager.
30.07.19 Kommentar fra klager ble sendt psykologen med to ukers frist til å komme med sluttkommentarer.
26.08.19 FER sluttbehandlet saken uten å ha mottatt sluttkommentar..

OPPSUMMERING AV TILSENDT DOKUMENTASJON

i) Klagers brev til FER

I sitt første brev til FER skrev klager at psykologen hadde valgt å bestride analyser og konklusjoner gjort ved et universitetssykehus vedrørende hennes datter, kun basert på informasjon han hadde fått gjennom barnets far som gikk i behandling hos ham. Ifølge klager valgte psykologen å gjøre dette i en bekymringsmelding til barnevernet. Klager viste her til at psykologen brukte ord som at han «føler», «mener» og «reagerer» på forhold klager mente at han ikke hadde forutsetninger for å vite noe om. Hun påpekte at psykologen forsøkte å uttale seg som fagperson i saken, og hun opplevde hans beskrivelse av, og spekuleringer rundt henne som mor, som grov trakassering.

Klager skrev at hun mente at psykologen brøt de fagetiske prinsippene som omhandler respekt for henne som individ og mor, og at han heller ikke respekterte den kunnskap, innsikt, erfaring og ekspertise som ansatte (inkludert kollega) ved tre enheter ved et universitetssykehus innehar. Ved å ha uttalt seg som fagperson i en sak psykologen ikke kjente til, mente klager også at han hadde opptrådd uansvarlig samt misbrukt sin yrkesstilling.

ii) Relevante punkter i ”Etiske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP)

FER vurderte henvendelsen fra klager i møte 29.04.19 og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak med henvisning til følgende punkter i EPNP:

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet

Psykologen viser respekt for og arbeider for å fremme utviklingen av hvert menneskes rettigheter, verdighet og integritet. Han/hun respekterer individets rett til privatliv, konfidensialitet, selvbestemmelse og autonomi, i samsvar med psykologens øvrige profesjonelle forpliktelser og med loven.

Respekt

Psykologen viser respekt for individets grunnleggende rettigheter, verdighet og integritet, og tilstreber å unngå at hans/hennes kunnskap anvendes på en måte som krenker, utnytter eller undertrykker individer.

Psykologen er oppmerksom på og respekterer den kunnskap, innsikt, erfaring og ekspertise som klienter, relevante tredje parter og allmennheten har og respekterer kollegers og andre yrkesgruppers særlige kompetanse, forpliktelser og ansvar.

Psykologen er oppmerksom på individuelle, rollemessige og kulturelle ulikheter basert på funksjonsnivå, kjønn, seksuell orientering, etnisk og nasjonal opprinnelse og tilhørighet, alder, religion, språk og sosioøkonomisk status, og på de begrensningene som ligger i egne kulturelle, klassemessige og kjønnsmessige forutsetninger.

Under dette punktet ba FER psykologen redegjøre for grunnlaget han hadde hatt til å uttale seg om vurderinger andre hadde gjort om barnet saken gjelder. Dersom han ikke hadde annen kunnskap om barnet enn hva han hadde fått som behandler til barnets far, ba FER psykologen reflektere over konsekvensene av å gi uttrykk for faglig uenighet for et barn han selv ikke hadde hatt i behandling.

II.2 Kompetanse

Psykologen bestreber seg på å utvikle og opprettholde høy faglig kompetanse i sitt arbeide. Psykologen tilstreber bevissthet om sine faglige og menneskelige sterke og svake sider, slik at han/hun realistisk kan vurdere med hvilken kompetanse han/hun kan påta seg oppgaver. Psykologen påtar seg kun de oppgaver, tilbyr kun de tjenester og bruker kun de metoder han/hun er kvalifisert til gjennom utdanning, trening og erfaring.

Kompetansebegrensninger

Psykologen praktiserer innenfor de grensene for sin kompetanse som følger av utdanning, trening, erfaring og personlig styrke og begrensning, og søker profesjonell hjelp og støtte i vanskelige situasjoner.

Metodebegrensninger

Psykologen er oppmerksom på de begrensningene som ligger i metoder og framgangsmåter og de begrensningene som ut fra dette må legges på de konklusjonene som kan trekkes.

Psykologen viser spesiell varsomhet når han/hun anvender metoder, hjelpemidler og teknikker som ennå befinner seg på utprøvningsstadiet og som ikke tilfredsstillende vanlige metodekrav, eller som psykologen ennå ikke behersker fullt ut.

Under dette punktet ba FER psykologen reflektere over grunnlaget han hadde hatt til å komme med de uttalelsene som han hadde kommet med i bekymringsmeldingen, og om bekymringene bedre kunne ha blitt formidlet på en annen måte. FER fant at det ikke tydelig fremkom hva som var opplysninger fra far og hva som var psykologen sine egne observasjoner og vurderinger. FER ba psykologen reflektere over mulige konsekvenser over at dette ikke tydelig fremgikk.

II.3 Ansvar

Psykologen er oppmerksom på det profesjonelle og vitenskapelige ansvaret han/hun har overfor sine klienter og overfor den organisasjon og det samfunn som han/hun lever og arbeider i.

Psykologen unngår å gjøre skade og er ansvarlig for sine handlinger. Han/hun forsikrer seg så langt det er mulig om at hans/hennes tjenester ikke misbrukes.

Ansvar

Psykologen tar selvstendig ansvar for kvaliteten og konsekvensene av sitt arbeid, men er samtidig klar over at han/hun av andre oppleves som representant for sin yrkesgruppe.

Unngåelse av misbruk/skade

Psykologen tilstreber å unngå at psykologisk kunnskap eller praksis blir misbrukt, og tar ansvar for at skade som er uunngåelig og som kan forutses blir gjort så liten som mulig. Psykologen deltar ikke i aktivitet som sikter mot at man med fysiske eller psykiske tvangsmidler (indoktrinering, «hjernevask», tortur) - eller med trussel om slike tvangsmidler:

- *Tvinger noen til å gi opplysninger eller innrømmelser*
- *Presser noen til å avsløre, fornekte eller endre eget eller andres livssyn, politiske, religiøse eller etiske overbevisninger og forsøker aktivt å hindre at psykologisk kunnskap blir anvendt i slike aktiviteter.*

Under dette punktet ba FER psykologen reflektere over mulige konsekvenser ved at han hadde uttalt seg om et barn han, ut fra det FER forsto, kun hadde kjennskap til ut fra at han var fars behandler, samt at det i bekymringsmelding, ut fra FER sin vurdering, ikke var tydelig hva som var informasjon gitt fra far og hva som var observasjoner og vurderinger gjort av psykologen.

iii) Psykologens redegjørelse.

I sin redegjørelse skriver psykologen at han beklager den belastning hans rolleutøvelse i saken har medført for klager.

Ifølge psykologen har han i aktuell sak signert på en bekymringsmelding til barnevernet skrevet av sykepleier uten å ha lest tilstrekkelig igjennom den først. Han skriver at hans signatur var basert på en antakelse om at meldingen var formulert på en måte som gjenspeilet drøfting med aktuell sykepleier og i tråd med de anbefalinger som var fremkommet i poliklinikkens drøftingsmøte med en rekke spesialister tilstede, og hvor det ble besluttet at bekymringsmelding skulle sendes. Ifølge psykologen fremgår det ved gjennomlesing av

bekymringsmeldingen i ettertid en tydelig diskrepans både vedrørende innhold, kildekritikk og språkbruk. Han skriver at han ved gjennomlesing, i ettertid, ikke kan stå for verken innhold eller språkbruk.

Psykologen opplyser om at han mener at det i den aktuelle saken var riktig å melde saken til barnevernet basert på de opplysningene som var tilgjengelige for dem på det aktuelle tidspunktet, men at dette skulle ha blitt gjort på en saklig måte uten de tendensiøse konklusjoner og ubegrunnede påstander som dokumentet inneholder og som klager opplever som en unødvendig tilleggsbelastning.

Klager viser til at det er hans ansvar som spesialist å ha lest igjennom dokumentet før han kosignerte det. Ifølge klager tenker han at to forhold kan ha bidratt til at dette ikke ble gjort på en god nok måte, men påpeker at disse ikke er å anse som en form for unnskyldning, men et utgangspunkt for refleksjon og endring av praksis:

1. Tidspress. Psykologen skriver at han burde ha meldt fra på en tydeligere måte til nærmeste leder om at han hadde for mange arbeidsoppgaver.
2. For stor tillit til aktuell sykepleiers evne til å formulere seg i tråd med gitte anbefalinger.

Psykologen opplyser at saken, i etterkant av brev sendt fra klager til helseforetaket, over noe tid har vært gjenstand for gjennomgang og drøfting på ulike nivå i klinikken, fra klinikkdirektør til kollega i den allmenpsykiatriske poliklinikken. Videre, at den har fått konsekvenser for praksis. Ifølge psykologen blir det nå gjennomført internundervisning rundt bekymringsmeldinger til barnevernet og det har blitt tatt opp i veiledning. Psykologen skriver at det for ham har medført omlegging av praksis vedrørende godkjenning av dokumenter fra å være en oppgave som ble gjennomført i tillegg til alt annet, til å ha fått egen avsatt tid. Ifølge psykologen har det også blitt gjennomført en refordeling av antall godkjenningsoppgaver slik at det per dags dato fremstår som mulig å gjennomføre dette med den kvalitet som kosignering krever.

Avslutningsvis beklager psykologen overfor klager igjen og takker henne for engasjementet i saken som har medført økt bevisstgjøring og endring av praksis.

iv) Klagers kommentarer på psykologens redegjørelse.

Som svar på redegjørelsen skriver klager at hun ikke har tillit til det psykologen skriver i sin redegjørelse. Hun hevder at når selvkritikk reduseres til å skyldes hans tunge arbeidsbyrde, samt at han er for tillitsfull mot sine kollegaer, kan det i beste fall beskrives som arrogant.

Ifølge klager kjente psykologen godt til innholdet i bekymringsmeldingen. Hun viser til telefonkontakt med psykologen hvor hun konfronterte ham med innholdet i bekymringsmeldingen og oppsummerte innholdet. Klager gjengir samtalen slik hun husker den. Hun viser til at hennes samboer var tilstede i rommet da hun ringte og at telefonlogg kan bekrefte hendelsesforløpet. Ifølge klager fikk psykologen i telefonsamtalen mulighet til å trekke tilbake innholdet i bekymringsmeldingen, men valgte å ikke gjøre dette.

Klager opplyser om at det er vanskelig for henne å forstå at psykologen ikke kjente til innholdet i bekymringsmeldingen da psykologen og nevnte sykepleier tidligere også hadde sendt en bekymringsmelding. Hun skriver at både innhold og språkbruk i denne var kurant og må regnes som resultat av helsepersonells meldeplikt. Hun beskriver den siste

bekymringsmeldingen, som ble sendt kun få måneder etter at den første, som spekulativ, omfangsrik og unyansert.

Klager stiller spørsmål ved hvorfor psykologen valgte å sende en ny bekymringsmelding når den første meldingen ivaretar hans meldeplikt som helsepersonell. Klager skriver at den eneste logiske forklaring på dette er at melding nummer to skulle være en bevisst sterkere versjon som de skulle legge faglig tyngde i. Ifølge klager er det interessant for henne å vite psykologens rasjonale for behovet for to meldinger i saken.

Klager skriver at hun fortsatt føler seg krenket av psykologen og setter spørsmålsteget ved hans etiske rolleforståelse som psykologspesialist. Hun påpeker at han ikke svarer på FER sine spørsmål om å utrede mulige konsekvenser for sine handlinger i denne saken. Klager beskriver deretter noen av konsekvensene hun opplever at psykologens handlinger direkte og indirekte har hatt for både datteren og henne selv.

Avslutningsvis takker klager for muligheten til å belyse saken.

v) Sluttkommentarer fra psykologen.

Sluttkommentar ikke mottatt.

FERS VURDERING OG KONKLUSJON

FER har forståelse for at det kan være svært vanskelig når en behandler velger å sende bekymringsmelding til barnevernstjenesten. I helsepersonelloven heter det at «helsepersonell av eget tiltak (skal) gi opplysninger til barneverntjenesten når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt». Opplysningsplikten innebærer en plikt til å melde fra til den kommunale barneverntjenesten av eget tiltak ved alvorlig bekymring og er et selvstendig og personlig ansvar. FER kan ikke overprøve en annens bekymring. Selv om noen vurderer saken på en annen måte enn innklaget psykolog, er dette i seg selv ikke et brudd på EPNP.

FER har lest bekymringsmeldingen som er kosignert av psykologen. I beskrivelsen som er gjort av hendelsesforløpet, vurderer FER at det ikke klart fremkommer hva som er informasjon gjengitt fra andre eller om det er basert på egne observasjoner. FER stilte også spørsmål ved grunnlaget som psykologen hadde for å kosignere.

I sitt svar på klagen beklager psykologen den belastning hans rolleutøvelse i saken har medført for klager. Han skriver at han mener at det var grunnlag for å sende bekymringsmelding i den aktuelle saken, men at han ved gjennomlesing, i ettertid, ikke kan stå for verken innhold eller språkbruk. Psykologen har kosignert dokumentet. Kosignering er tiltenkt å sikre spesialistmedvirkning. FER understreker viktigheten av at dette er reell spesialistmedvirkning.

Ut fra de opplysningene som fremkommer synes det for FER at både psykologen og aktuelt arbeidssted har gjort endringer som følge av klagers erfaring både ved å ha fokus på kompetanseheving og avsatt tid til kosignering av dokumenter.

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.*

Dette brevet er å regne som kollegial veiledning.

Vedtak fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Svanhild Mellingen, leder

for leder, Ingvild Aubert, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Tor Levin Hofgaard